

HEEMKUNDIGE VERENIGING

België-Belgique
PB
9090 Melle1
3/6013

DE GONDE

P003959

jaargang 40- 2012 nr. 1

driemaandelijks uitgave

issn 0770-0393

UITGEGEVEN IN SAMENWERPING MET HET GEMEENTELIJK MUSEUM MELLE

Buste, een ontwerp van Jules Vits, van kanunnik Constant van Crombrugghe, de stichter van het College van de Paters Jozefieten te Melle (1837), in 2012 wordt de 175de verjaardag gevierd van deze gerenommeerde onderwijsinstelling. In 1912, naar aanleiding van het 75-jarig bestaan ervan schonken de toenmalige oud-leerlingen een prachtig monument dat eveneens ontworpen werd door voornoemde Melse beeldhouwer. Plaasteren modellen met betrekking tot dit monument bevinden zich in de collectie Jules Vits (1868-1935) van het Gemeentelijk Museum Melle.

Bestuur van de Heemkundige Vereniging De Gonde

- ere-voorzitter: Paul Den Haese
voorzitter: Daniël Lemmens, Schauwegemstraat 9, 9090 Melle - 09 252 40 87
ondervoorzitter: Ginette Desmet, J.Van Crombrugghestraat 30, 9000 Gent - 09.223.97.87
Oscar De Backer, Tuinstraat 71, 9090 Melle - 09.230.27.28
- penningmeester: Jan Olsen, Brusselsesteenweg 353, 9090 Melle - 09.252.42.60
- conservator/
archivaris: idem
- ere-conservator/
archivaris: August De Baets
- bestuursleden: Luc De Ruyver, Apostelhuizen 8A, 9270 Laarne (Kalken) - 09.345.47.88
Bart Muylaert, Oude Brusselseweg, 41 9090 Melle - 09.231.57.23
Koen Pauwels, Kloosterstraat, 46 9090 Melle - 09.252.21.58
Rolande Van Heden, Kwatrechtsesteenweg 93, 9230 Wetteren - 09 366 28 00
Françoise Verhoosele, Rollebaan 101, 9860 Oosterzele - 09 362 69 95
André Vervust, Hof ten Dries 14, 9090 Melle - 09.252.32.07

Ruiladres

Gemeentelijk Museum, Archief & Documentatiecentrum
Brusselsesteenweg 393-395
9090 Melle

website : <http://www.degonde.be>
e-mail : info@degonde.be

Lid worden van de Heemkundige Vereniging De Gonde kan

door storting van minimum 10 € (gewoon lid)
door storting van minimum 15 € (steunend lid)

op bankrekeningnummer : 448-3586321-38
IBAN: BE24 4483 5863 2138
BIC: KREDBEBB

van de Heemkundige Vereniging De Gonde
p/a Brusselsesteenweg 393
9090 Melle

Leden en steunende leden ontvangen regelmatig ons tijdschrift "De Gonde", boordevol informatie over de geschiedenis van Melle en haar deelgemeente Gontrode.

Alle artikels worden gepubliceerd onder de verantwoordelijkheid van de auteur.
Overname van teksten enkel toegestaan na goedkeuring van de auteur en met vermelding van bron en auteur.

Woord vooraf,

Vooreerst gaat **onze hartelijke dank** naar de vele leden die hun lidmaatschap voor het jaar 2012 aan onze heemkundige vereniging reeds hebben hernieuwd, het bewijst dat heel wat mensen blijvend geïnteresseerd zijn in de geschiedenis van de eigen woon- en leefomgeving. Het stemt ons hoopvol voor de toekomst. Diegenen die nog geen hernieuwing hebben geregeld kunnen dit alsnog doen, bij hun exemplaar steekt een geheugensteuntje en een gepast overschrijvingsformulier.

Wat de uitgave van "**De Gonde**", ons heemkundig tijdschrift, betreft, we zijn toe aan de **veertigste jaargang**, duizenden pagina's geschiedenis over Melle en Gontrode werden bijgeschreven, dit door talloze auteurs. Onze vereniging is hier terecht fier op en dankbaar voor de verleende medewerking en de interesse alsook de waardering van onze lezers. **Gestadig onderzoeken en schrijven we voort**, met nog vele jaargangen in het verschiet.

Ook op het vlak van **vernieuwing, verjonging en vrouwelijking van ons bestuur willen we vooruit**. Op termijn willen we terug komen tot een groep van een vijftiental enthousiaste en actieve bestuursleden die de werking van onze heemkundige vereniging schragen en bij uitbreiding mee garant staan voor **een eigentijdse aanpak** in verband met ons plaatselijk erfgoed. Mocht de perceptie van een heemkundige vereniging voor sommigen oubolligheid uitstralen, dan is dit mogelijks wat de vorm betreft misschien een beetje waar. Als vereniging willen we daaraan alvast werken. **Middelen als de nieuwe media zullen we in de toekomst zeker aanwenden.**

Andere opvattingen om ons plaatselijk erfgoed te ontsluiten voor een veel ruimer publiek **gaan we ons eigen maken**. Het zijn uitdagingen die het blijvend aantrekkelijk moeten maken om met de werking van onze vereniging een zinvolle vrijetijdsbezigheid te beoefenen. Nuttig werk is er nog bij hopen te verrichten, mensen die graag de handen uit de mouwen steken, de doeners onder ons blijven van harte welkom.

Binnenin voorliggend nummer vindt u de concrete gegevens aangaande **onze algemene ledenvergadering** op woensdag 2 mei, **de Erfgoeddag** op zondag 22 april te Melle en de geadigde wandeling te Melle (op zaterdag 2 juni) in het kader van de komende **Europese Week van de Begraafplaatsen**.

Dit jaar viert het College van de Paters Jozefieten te Melle haar 175ste jarig bestaan. Hieraan zal onze voorzitter via diverse bijdragen in ons tijdschrift de nodige aandacht aan besteden, vooral dan aan de relatie tussen het college en de gemeente Melle. Verder bieden we u nog een vervolg op de rubrieken **funerair erfgoed** en de vertaling van **Journal de Guerre 1914-1918**. Norbert De Meyer pleegde een mooi stukje over afscheid nemen van spullen allerhande op **het containerpark**, de plaats waar we ons ontdoen van al dan niet vermeende ballast. Ook wijden we een kort stukje aan de tragische gebeurtenis van de instorting van **de brug over de Schelde** te Melle, precies 20 jaar geleden.

We wensen u, beste lezer, alvast veel leesgenot.

Jan Olsén

DE GONDE 40ste JAARGANG

Editoriaal

December 1972

Heenkundige Vereniging "DE GONDE" - Melle.

Ten jare negentienhonderd tweezeventig, de vijfde februari te vijftien uur vergaderden in het Gemeentehuis van Melle enkele personen die zich grondig interesseerden voor hun geboortestreek of woonplaats. Dit contact groeide uit tot het stichten, onder de bepalingen van de wet van zeventwintig juni negentienhonderd eenentwintig, van een Heenkundige Vereniging zonder winstoogmerken.

Algemeen werd de benaming "Heenkundige Vereniging DE GONDE" aangenomen. Zij stelt zich tot doel: Met alle mogelijke middelen te ijveren voor de beoefening en de studie van de heenkunde, de geschiedenis, folklore en familiekunde en alle facetten die ernaar verband houden, alsmede het bewerkstelligen van de heenschut, onder om het even welke vormen. De vereniging houdt zich leuter aan haar doelstellingen en staat buiten alle politieke en filosofische overtuigingen.

De vereniging bestaat uit werkende leden, beschermleden en ereleden. Als werkend lid wordt aangezien, al wie de jaarlijkse bijdrage heeft betaald, de huidige statuten bijtreedt en door de beheerraad werd aanvaard. Wordt bescherm lid van de vereniging, de persoon of de vereniging die de jaarlijkse bijdrage, vastgesteld door de beschermleden, betaald heeft. De beheerraad kan de titel van erolid toekennen aan personen of verenigingen die zich verdienstelijk hebben gemaakt voor de vereniging.

Onze vereniging telt momenteel negentien leden die in hun vrije tijd en in alle nederigheid ernstige mede-opbouwers willen zijn van de lokale en regionale geschiedenis in het kader van de nationale geschiedenis.

- " Tegenover hen die wetenschap tot hoogste norm verheffen
- " kan erop gewezen worden hoe soms een liefhebber aan de
- " basis van een nieuwe wetenschap kan staan.
- " Toen Mikrott als gewoon liefhebber in 1856 in de Felhofer-
- " grot tussen Eiberfeld en Düsseldorf de resten van een voor-
- " historisch menseras moende te hebben gevonden, werd hij
- " afwijzend bejegend door de meest gezaghebbende specialisten
- " van zijn tijd. Neden kan niemand oraan twijfelen dat hij
- " de eerste Neanderthalschedel aan het licht gebracht heeft.
- " Ook een Doucher de Perthes die als liefhebber-geoloog in
- " zijn silexsteentjes meer zag dan natuurprodukten, had dan
- " aanvankelijk met miakemning af te rekenen, wat niet weg-
- " noemt dat hij de eerste stoot gaf aan onze kennis van het
- " Paleolithicum " (1)

.../...

(1) Citaat uit het 2de Jaarboek van het Heenkundig Genootschap van het Land van Roce - 1871. Zetel: Gentbrugge.

"De liefhebber en in het bijzonder de heemkundige aanvaardt zijn dienende taak, niet alleen tegenover de wetenschap waartoe hij soms een nederig steentje bijdraagt, maar wellicht nog meer tegenover de leek of buitenstaander, die naar levensverruiming zoekt en zijn menszijn wil blijven affirmeren in een wereld die meer en meer berleid wordt tot een louter functioneel bestaan".

Moge onze vereniging,
in het kader van de kultuurgemeenschap,
door haar heemkundige werking
bij eenieder
wat belangstelling wekken voor het verleden,
liefde aantrekken voor de mens
en eerbied voor de waarheid en de verdraagzaamheid.

De Secretaris,
W. GYSELINCK.

Voorliggend nummer is het eerste van de **40ste jaargang** van ons heemkundig tijdschrift, behalve de speciale uitgaven werden reeds om en bij de **4.000 pagina's aan artikels** over de plaatselijke geschiedenis van Melle en Gontrode bijgeschreven.

Bij wijze van een nostalgische oprisping publiceren wij hierbij de allereerste koft alsmede de inleiding, geschreven door wijlen Walter Gyselinck (onze allereerste secretaris), van ons tijdschrift De Gonde, verschenen in het voorjaar van 1972.

Raken wij dan niet aan onderwerpen uitgeput zou u zich kunnen afvragen? Helemaal niet! Talloze zaken dienen nog verder te worden uitgezocht en beschreven, **tijd en menselijk engagement** zijn hier twee essentiële voorwaarden. **Mocht u in zich een speurderstalent ontwaren en de sprong willen wagen een bescheiden schrijver te worden**, dan geven wij u de kans uw dromen in werkelijkheid om te zetten, u kunt **medewerker worden aan ons tijdschrift** en deel uitmaken van onze enthousiaste ploeg. De hemel kunnen wij u niet als beloning geven, maar de dankbaarheid van onze lezers is u zeker gegarandeerd! **Zet de stap** en contacteer ons.

Heemkundige
Vereniging

DE GONDE

Melle

Over Vlees en Bloed: Gallo-Romeinse boeren en soldaten in noordelijk Vlaanderen.

Gegidst bezoek aan de tentoonstelling op 21 april 2012

Een samenwerking tussen de heemkundige kringen van Aalter, het Land van Rode en De Gonde uit Melle.

Het Provinciaal Archeologisch Museum Velzeke presenteert van 3 december 2011 tot en met 15 juni 2012 een nieuwe en boeiende kijk op het Romeinse plattelandsleven in de tentoonstelling. Deze expositie gebeurt in samenwerking met de vakgroep Archeologie van de Universiteit Gent. De streek tussen Noordzeekust en Schelde stond in de Romeinse tijd bekend als het stamgebied van de Menapii. De tentoonstelling belicht diverse aspecten uit de landelijke bewoning die tijdens de eerste twee eeuwen van onze jaartelling binnen het Noord-Menapische gebied tot ontwikkeling kwam. De aandacht gaat uit naar de resultaten van het grootschalig archeologisch onderzoek van de afgelopen jaren. Betekenisvolle vondsten, kaarten, (reconstructie)tekeningen en foto's brengen de wereld van de Menapische boer opnieuw tot leven. Vanaf de late 2de eeuw n. Chr. raakt deze marginale regio echter meegezogen in de onrust en crisis die gans het Romeinse Rijk op zijn grondvesten deed beven. Een tweede luik van de tentoonstelling staat stil bij enkele militaire sites uit noordelijk Menapië: deze versterkingen illustreren de dramatische teloorgang van de vroegere rust en vrede binnen het Rijk. Vondsten uit het Duitse Rijnland getuigen ook van de inzet van Menapische soldaten bij de ultieme verdediging van het Imperium Romanum.

**Gratis voor de leden en de niet-leden. Inschrijving vereist:
secretaris@landvanrode.be, en dit vóór 10 april 2012.**

Na de tentoonstelling kunt u mee gaan proeven en een boterham eten in de stokerij Van Damme. Daarvoor wordt wel een bedrag van **5 Euro** gevraagd. U kunt storten op onderstaand nummer en dit **vóór 10 april 2012**.

IBAN BE87 9799 6505 2294

BIC ARSPBE22

Op naam van het Land van Rode, Rollebaan, 101 9860 Oosterzele.

Europese Week van de Begraafplaatsen

Activiteit te Melle

Zoals vorig jaar organiseert onze heemkundige vereniging ook te Melle een activiteit in het kader van de kennismaking door het ruime publiek van **ons funerair erfgoed** gedurende de Europese Week van de Begraafplaatsen.

Op **zaterdagmiddag 2 juni 2012** gidst ons bestuurslid Jan Olsen u op wat ons nog resteert aan **grafmonumenten rond de Sint-Martinuskerk** alsook op de gemeentelijke begraafplaats te Melle. Aandacht wordt besteed aan de voorkomende **symbolen** alsook aan **grafmonumenten die de pure lokale geschiedenis overschrijden**.

Wie interesse heeft in deze activiteit noteert alvast deze datum in de agenda.

Afspraak: 14.30 uur aan het kerkportaal, Dorpsplein / Melle. Deelname: gratis.

Info: 09.252.26.47 en/of info@degonde.be

Organisatie: Heemkundige Vereniging De Gonde

ERFGOEDDAG 2012 TE MELLE

tentoonstelling: Melles markante madammen

Erfgoeddag in een vrouwelijk kleedje! Het Gemeentelijk Museum focust op enkele markante dames uit het verleden van Melle. In de tentoonstelling maak je ondermeer kennis met Hildegarde, vrouwe van Melle en bewoonster van de burch Cortrosine in de twaalfde eeuw. Je leert er alles over Maria Poelman alias Mapoe - vroedvrouw, volksfilosofe en zangeres die het tot reuzin schopte - en over de boeiende begintagen van voetbalploeg Cercle Melle Ladies. De 'stille heldinnen' van de kloostergemeenschappen, actief in gezondheidszorg en onderwijs, worden evenmin vergeten.

locatie

Gemeentelijk Museum
Brusselsesteenweg 395
9090 Melle

wanneer

zondag 22 april 2012

los van de speciale Erfgoeddagactiviteit*, is ook de vaste collectie GRATIS en doorlopend te bezoeken

doorlopend open tussen 10 en 18 uur

gedeeltelijk toegankelijk voor rolstoelgebruikers
de tentoonstelling loopt nog tot en met maandag 02 juli 2012 (kermismaandag)

*Evocatie: "De fotostudio van Hilda Jacobs"

Hilda Jacobs speelde begin de 20ste eeuw een pioniersrol in Melle als zelfstandige fotografe, we bouwen op de Erfgoeddag haar vroegere studio in de statiestraat na in een ruimte van het Gemeentelijk Museum. Je kan er met familie of vrienden een portret laten maken in een wel heel speciaal decor door mensen van Fotoclub Iris (Melle).

*"Vrouwenklanken van toen en nu"

het muzikaal duo **Canzone** laat je kennismaken met vrouwelijk muzikaal talent van de 12de tot de 21ste eeuw. Sopraan **Katrien Vandekerckhove** en gitariste **Marleen Castele** brengen werk van ondermeer Beatrice de Die, Anna Boleyn en Fanny Mendelssohn.

concert om 11 en om 14 uur

(plaats: leeszaal van het Gemeentelijk Archief en Documentatiecentrum, ingang via het Gemeentelijk Museum)

Nieuws

We betreuren het overlijden van **Elvire Coolens, echtgenote van ons bestuurslid André Vervust. Zij overleed op 15 december 2011** in de kliniek van Campus Sint-Jozef te Gentbrugge. De begrafenisdienst had plaats in de Sint-Martinuskerk te Melle op 20 december laatstleden, verschillende leden van ons bestuur waren hierop aanwezig. Vaak mochten we dankbaar op haar beroep doen, vooral voor taken achter de schermen, o.a. naar aanleiding van de vooropening van menige tentoonstelling in het Gemeentelijk Museum. Ons bestuur houdt eraan via deze weg nogmaals haar medeleven te betuigen aan André en de gehele familie.

Op 16 februari 2012 ontviel ons Edgard de Geyter, weduwnaar van Godeliva Claus (zie De Gonde 2011 nr. 2). Op vrijdag 24 februari werd afscheid van hem genomen in de Sint-Martinuskerk te Erpe. Vele jaren was Edgard samen met Godelieve actief in de VVF-afdeling Aalst waarin hij verantwoordelijk was voor de bronnenverwerking. Wij hebben hem leren kennen in het VVF-documentatiecentrum dat toen, in de jaren 1990, gelegen was aan de Oude Gentbaan te Aalst. Edgard en Godelieve waren er altijd bereid mensen te helpen. Later weten we hem ook werkzaam in hun vereniging 't Sijpt, die ook instond voor hulp aan genealogen.

De Heemkundige Vereniging De Gonde (waarvan hij vele jaren een trouw en achter de schermen een zeer actief lid was) en Familiekunde Vlaanderen (FV) afdeling regio Gent / Melle zullen ook hem steeds blijven herinneren voor zijn gestage inzet ten behoeve van onze werking en de vorsers die in ons documentatiecentrum gegevens zoeken voor hun studies.

Wij houden er tevens aan nogmaals onze oprechte en diepmenselijke gevoelens van medeleven te betuigen aan de familie, inzonderheid aan haar beide zonen Hugo en Tonny alsmede aan hun echtgenotes en kinderen.

Wie regelmatig wenst op de hoogte te worden gehouden van het reilen en zeilen alsook van de activiteiten van de **erfgoedcel Viersprong / Land van Rode** (aan dewelke ook onze vereniging regelmatig haar medewerking verleent) pakt de zesmaandelijks uitgegeven "De Krant van 't Rhodeland" (huis aan huis bedeed in Melle, Merelbeke, Oosterzele en Sint-Lievens-Houtem) ter hand. U kunt zich ook de elektronische nieuwsbrief laten toezenden (aanvragen via info@4sprong.be) of u consulteert de webstek: www.erfgoedcelviersprong.be.

Weet u graag wat meer over onze provinciale koepel organisatie "**Heemkunde Oost-Vlaanderen vzw**", dan surft u naar de webstek www.heemkunde-oost-vlaanderen.be. Er kunt er ook via de verschillende linken de webstekken van alle aangesloten heemkundige kringen uit onze provincie raadplegen en dat zijn er toch een 48 in aantal.

Graag willen wij **een e-mailadressenbestand** met betrekking tot onze leden opbouwen, dit om mettertijd onze leden snel op de hoogte te kunnen brengen van bepaalde erfgoedactiviteiten, zowel deze die georganiseerd worden in onze eigen gemeente als in deze uit de onmiddellijke omgeving.

Stuur ons zonder dralen een mailtje met je naam en adres (zo kunnen wij je mailtje koppelen aan ons ledenbestand):

info@degonde.be

175 jaar Jozefieten in Melle en de relatie van onze gemeente met het college.

door Daniël Lemmens

175 jaar geleden namen de Jozefieten hun intrek in de gebouwen van het college, dat toen bestuurd werd door leken. Deze gebeurtenis kan men zo maar niet laten voorbijgaan. Daarom wil men dit feit herdenken en vieren met een reeks van festiviteiten.

Zicht op de gebouwen van het college anno 1837, overgenomen uit een prospectus van het 'Maison de Melle (Belgique)', jaar 1912.

Men start met een feestelijk banket van de oud-leerlingen van de KOMB (Koninklijke Oud-Mellistenbond) op 6 oktober. In november heeft een concert plaats in de parochiekerk gevolgd door een receptie op het gemeentehuis. In het voorjaar van 2013 houdt men een academische zitting in het college. In die periode is er ook een welsprekendheidstornooi dat in het teken zal staan van 175 jaar onderwijs van de Jozefieten te Melle. De jaarlijkse opendeurdag in mei sluit hierbij aan met allerlei activiteiten en tentoonstellingen.

Het herdenkingsjaar wordt ook een bouwjaar. Onder de slogan "Bouwen aan een moderne school" zullen de gebouwen van de hogere klassen langsheen de Gondebeek vervangen worden door een nieuwbouw met 12 klassen en 25 internaatkamers. In een latere fase zullen ook de containerklassen aan de tennisvelden verdwijnen en plaats maken voor 12 nieuwe klassen. Op die manier zal het college volledig aangepast zijn aan de hedendaagse eisen van kwaliteitsvol onderwijs.

Traditiegetrouw hoort bij een herdenking een herdenkingsboek en een geschenk van de oud-leerlingen als een blijvende herinnering aan deze gebeurtenis. In 1912 verscheen het eerste gedenkboek toen het college 75 jaar bestond met als titel "Album-Souvenir des fêtes jubilaire". Het was een luxueuze uitgave met overvloedig fotomateriaal zodat we ons een goed idee kunnen vormen hoe het college er honderd jaar geleden uitzag. Uiteraard ontbrak het verhaal van hun geschiedenis niet alsook de verslagen over het verloop van de feestelijke viering. Bovendien bevatte het ook een soort gids voor de bezoeker aan het college met uitgebreide informatie over de musea.

Bij die gelegenheid werd het monument aan de ingang van het college onthuld. Dit prachtig werk, ontworpen door de Melse kunstenaar Jules Vits, was een synthese van het onderwijs dat door de Jozefieten hier in Melle tot dan toe werd verstrekt. De woorden *Science, Commerce en Industrie* op het standbeeld verwijzen hier duidelijk naar.

In 1937 werd het eeuwfeest van het college feestelijk herdacht. Het gedenkboek "Centenaire de la maison de Melle – Het Huis van Melle" werd samengesteld door Mellenaar Camille Melloy, auteursnaam van pater Theoduul De Paepe. Naast de gebruikelijke historische nota's en verslagen werden ook de toespraken van de sprekers opgenomen.

Als aandenken schonken de oud-leerlingen de beiaard aan het college. In de vorm van een bijenkorf, klingelt sedert die tijd de mooie klanken over het college en de gemeente.

De beiaardtoren geschonken door de Oud-Mellisten in 1937.

De uitgave van het gedenkboek in 1962 naar aanleiding van 125 jaar college, was tamelijk sober en voor het eerst bijna integraal in het Nederlands gesteld. Het bevatte de traditionele verslagen met toespraken maar gaf heel wat informatie en foto's over het nieuwe zwembad dat door oud-studenten, toenmalige leerlingen en sympathisanten, werd geschonken. Het was trouwens het eerste schoolzwembad in ons land met een beweegbare bodem die zich kan aanpassen aan de leeftijd van de kinderen.

In 1987 bestond het college 150 jaar. In een omslag met de kleurrijke afbeelding van het schilderij van het college uit het jaar 1929 door leraar Joseph Dierickx, werd het gedenkboek gepresenteerd. Het was een lijvig document waarin men een beeld schetste van de huidige school. In een eerste luik kwamen geschiedkundige thema's aan bod met de evolutie van gebouwen en leerprogramma's. In een tweede luik werd een beeld opgehangen van het schoolleven van de laatste 25 jaar, begeleid van overvloedige foto's. Tenslotte werd in het derde luik de geschiedenis van de oud-leerlingenbond behandeld. Bij die gelegenheid werd de beiaard totaal vernieuwd met een elektronisch systeem want voordien was het mechanisch ding vaak stuk gegaan en schonken de oud-leerlingen het beeld van de student 'Joske' door Jef Claerhout dat zich op de binnenkoer bevindt midden het vijvertje.

Dit jaar, 175 jaar na de komst van de Jozefieten in Melle, verschijnt een herdenkingsboek met als titel "Het college leeft". Hierin wordt de evolutie van het gebouwenpark centraal gesteld en krijgt men een kijk op het collegeleven doorheen de geschiedenis. Dit wordt een waarachtige getuigenis van een rijk verleden met een blik naar een hoopvolle toekomst.

Het monument aan de ingang van het college, dat in 1912 werd opgericht, zal volledig gerenoveerd worden want 100 jaar na de onthulling heeft de tand des tijds zijn verwoestend werk gedaan.

De Heemkundige Vereniging De Gonde en het Gemeentelijk Museum, Archief en Documentatiecentrum hebben in het verleden heel wat aandacht besteed aan de geschiedenis van het college. Zo publiceerden we in 1988 een brochure met als titel "Melle schrijft, Melle blijft" waarin auteurs werden opgenomen die in Melle geboren of (en) gewoond hadden of over Melle schreven. Hierin kwamen verschillende paters aan bod: pater Bernadin De Waele, stichter van de musea, die wetenschappelijke werken publiceerde, pater Theoduul De Paepe (Camille Melloy), die vele Franstalige bundels schreef en werk van Streuvels en Timmermans vertaalde, pater Theodoor De Paepe, vooral bekend om humoristische verhalen en novellen, pater Gabriël (Henri) Verbist, die een boek uitgaf over de gemeente Melle, pater Leonard de Kort, aalmoezenier van Steevliet, die een werk schreef over de stichter van de Jozefieten 'kanunnik Constant Van Crombrughe', pater Rudolf (Robert) Laby, oud-voorzitter van de cultuurraad in Melle, die een gedichtenbundel uitgaf en een werkje schreef over O.-L.-Vrouw van de Oudenberg. Hieraan moeten ook toegevoegd worden Adolphe en Victor Dechamps, beiden geboren in de gebouwen van het college. De eerste werd minister en publiceerde vooral over staatkundige problemen terwijl zijn broer, de kardinaal, godsdienstige onderwerpen behandelde. Ook opmerkingwaardige leraars van het college werden in het daglicht gesteld, zoals de kalligraaf van Leopold II Charles De Jaegher en de musici: de Romeprijswinnaar August Gevaert, Karel Miry, de componist van de Vlaams Leeuw en Emiel Hullebroeck, de Vlaamse troubadoer.

Naast publicatie over deze figuren, nam De Gonde en het Gemeentelijk Museum, Archief en Documentatiecentrum het initiatief om de auteur Camille Melloy bijzonder in de kijker te plaatsen.

Deze Mellenaar, die vooral opgang maakte in de Franstalige literatuur en meerdere prijzen behaalde, was goed bevriend met Streuvels en Timmermans waarvan hij bepaalde werken vertaalde en op die manier de Vlaamse literatuur bekend maakte in het buitenland. Over hem en zijn werken brachten we een afzonderlijke brochure uit. We namen ook het initiatief om een herdenking en tentoonstelling op het getouw te zetten waarop Streuvels dochter, Dina Lateur (alias Prutske) en Timmermans zoon Gomaar aanwezig waren. In het college werd zelfs een dag van de Timmermanskring uit Lier gehouden waarin de vriendschappelijke relatie tussen Melloy en Timmermans centraal stond en een hulde aan het grafmonument van Melloy plaats vond.

In het Gemeentelijk Museum vinden we ook een stukje college terug. In de afdeling rond de beeldhouwer Jules Vits vormt het beeld van de stichter kanunnik Constant van Crombrugghe de blikvanger. Daar is ook een verkleind ontwerp te zien van het herdenkingsmonument uit 1912. Bovendien hangt er ook een basreliëf van een belangrijk figuur van de Oud-Mellistenbond, Jean Gilbert, met de vermelding 'Témoignage de reconnaissance des anciens élèves de Melle'. De Heemkundige Vereniging De Gonde stelde ook de dossiers op waardoor de renovatie van o.a. de serre aanvaard werd als geslaagde restauratie door Heemkunde Oost-Vlaanderen vzw.

In ons tijdschrift zullen we dit jaar een aantal artikels publiceren over de geschiedenis van het college maar dan vooral in het perspectief van de relatie met de gemeente Melle. Tevens zullen onze leden in dit jubileumjaar de gelegenheid krijgen een uitgebreid bezoek te brengen aan het college.

Het college, een school met geschiedenis, beknopt historisch overzicht

Voorgeschiedenis

1424 De Gentse magistraat Lodewijk van den Hole neemt het initiatief tot de stichting van de 'Priorij van O.-L.-Vrouw ten Hole'. Hij vertrouwt deze onderneming toe aan de Nijvelse kanunniken van Sint Augustinus. Later openen ze een school, die na enkele decennia gesloten wordt. Door de politiek van Jozef II moeten de Augustijnen de priorij verlaten in 1784.

Detail uit het schilderij "De slag van Melle 1745" (collectie familie de Potter d'Indoye) waarop de gebouwen van de priorij der Augustijnen staan afgebeeld.

1789 De voormalige priorij wordt opgekocht door Mellenaar Eugène De Sauw. Hij opent er een kostschool voor jongens van 6 tot 15 jaar voor de gegoede burgerij. De Sauw kiest voor algemene vorming en zorgt in de hogere klassen voor een rechtstreekse voorbereiding tot het handels- en nijverheidsloopbaan.

1806 Joseph Dechamps neemt de school over en zal geleidelijk meer aandacht schenken voor de positief-wetenschappelijke vorming zonder de literaire vorming en de levende talen te verwaarlozen. In het college worden ook zijn twee zonen Adolphe (de latere minister) en Victor (de latere kardinaal) geboren.

1817 Kanunnik Constant van Crombrugghe sticht de Broeders Van de H. Jozef te Geraardsbergen, die zich vooral met het volksonderwijs bezighouden. Later zal hij ook de Dames van Maria en de Zusters van de Heilige Jozef stichten. Deze congregaties komen nog om de twee jaar samen in congres. Kanunnik van Crombrugghe is ook de grote verdediger van het vrij onderwijs en zetelt in het Nationaal Congres. Hij overlijdt in 1865 te Gent.

1822 Dominiek Van Wijmelbeke wordt de laatste lekendirecteur.

Het verhaal van de Jozefieten

1837 Van Wijmelbeke laat zijn school over aan de jonge onderwijscongregatie van zijn schoonbroer kanunnik Van Crombrugghe. Bij die gelegenheid worden de Broeders omgedoopt tot 'Heren Jozefieten'. De belangrijkste doelstellingen van de vroegere inrichters worden overgenomen: een eersterangsonderwijs verschaffen aan toekomstige handelaars en industriëlen.

Schilderij met daarop Constant van Crombrugghe.

1840 In het kader van een modern studieprogramma, baanbrekend voor latere handelsscholen, ontstaan de musea van natuurwetenschappen en industrie onder impuls van pater Bernardin. Het

pensionaat krijgt een internationale faam met 22 Nederlanders, 13 Duitsers, 13 Engelsen, 4 Indiërs en 1 Amerikaan onder hun 178 leerlingen.

1851 Het college is aan uitbreiding toe. Er wordt begonnen met een prestigieus hoofd-gebouw van 85 m lang en 21 m hoog, ontworpen door Louis Pavot, dat een feestzaal, kapel, slaapzalen en burelen zal bevatten. Vijf jaar later zal dit feestelijk ingehuldigd worden door Mgr. Delebecque, bisschop van Gent.

1863 Op gebied van sportbeoefening verwerft het Jozefietencollege een pioniersrol. Een Iers student Morrow brengt een voetbal en de reglementen mee van over het Kanaal, waar het zich had ontwikkeld uit het rugbyspel. Van Melle en vanuit het college van de Xaverianen in Brugge slaat de voetbalvank over op andere scholen en naar hun voorbeeld worden ook clubs voor volwassenen opgericht. In 1896 sticht Joseph d'Oultremont, de latere voorzitter van de Belgische Voetbalbond in het college de "Football Club Melle". Oud-leerling Hector Priem wordt, als speler en trainer, de eerste voorzitter van A.A. Gent (toen A.R.A. La Gantoise genoemd). Oud-leerling

Palmer De Smedt ligt mede aan de basis van het ontstaan van S.V. Waregem. Muzikleraar en Mellenaar Victor De Vogelaere (1871-1917) toondicht de 'Marche des footballistes' voor de 'cour des grands'.

1867 Het eerste school-openluchtzwembad, ontworpen door Louis Pavot komt tot stand. Bijna honderd jaar later wordt dit gesloopt. Een pareltje van architectuur, een ovaalvormig bad omringd door een galerij van zestig kleedkamers met in het midden een spectaculaire springplank.

1871 In de voortuin (links van de oprijlaan) onthult men de kosmograaf (astrolabium) die de bewegingen en de gesteldheid van de hemellichamen beschrijft. Een eeuw later (1971) renoveert men dit wetenschappelijk kunstwerk.

1874 Grootse viering van Mr. Théophile die 25 jaar overste is. Prachtige uitvoeringen op muziek van hun leraars en Romeprijswinnaars August gevaert, Jan Van den Eeden en Isidoor Devos. Karel Miry componeert voor die gelegenheid het stuk 'Le bon berger'.

1878 Twee jaar na de uitvinding van de telefoon door Graham Bell, brengen oud-leerling A. Feys en zijn vriend I. Lescouvier de eerste telefonische verbinding in België tot stand over 13 km. van Diksmuide tot Kortemark. Hiervoor krijgen zij de gelukwensen van Minister Vanpeerenboom. In het college hadden ze reeds allerlei proefnemingen gedaan gesteund op het wetenschappelijk tijdschrift 'Scientific American'.

1897 Na een eerdere poging in de jaren zeventig wordt in mei 1897 de Oud-Leerlingenbond gesticht onder impuls van Emile Martin en Urbain Van De Velde. Wat later is er reeds sprake van buitenlandse correspondenten die als tussenpersonen fungeerden tussen de Mellisten en de oud-leerlingen, deze liggen ook aan de basis van de vele buitenlandse schenkingen aan de muséa. Men richt ook secties op vooral in de universiteitssteden Gent, Leuven, Kortrijk en Brussel onder de benaming van Alcomel (Alumni collegii Mellensis). Geert Van Den Heuvel was hiervan de initiatiefnemer.

1901 Mummieschandaal. Als dank voor de goede opvoeding van haar beide kinderen in Melle schenkt mevrouw Aiken vanuit Peru de mummie van een Incaprinses aan het museum van het college. Een nieuwsgierige en nietsvermoedende drager ontdekt in Londen een slachtoffer van een moord, verpakt in een kist. Er volgt een gerechtelijk onderzoek, waarbij Engelse politieofficieren de geadresseerde (het college) ter verantwoording roepen. Algemeen gelach en spot in de pers wanneer men vaststelt dat het om een mummie gaat. De mummie wordt op het kerkhof van Melle begraven daar ze blootgesteld werd aan de lucht.

1908 Op het titelblad van de palmars lezen we dat Melle is uitgegroeid tot een "Institution littéraire, scientifique et commerciale; Ecole supérieure de commerce; Ecole d'industrie avec section moyenne de Brasserie". Er worden dus diploma's afgeleverd van kandidaat en licentiaat in de handelswetenschappen. Een brouwerijschool is ook gestart.

1910 Met dit studieaanbod moet het ons niet verwonderen dat Melle een internationale bezetting kent. We begrijpen dan ook dat in 1910 op de bijeenkomst van de oud-leerlingenbond (totaal 550 leden) 22 naties vertegenwoordigd zijn.

1912 Het college bestaat 75 jaar, grootse plechtigheden met de onthulling van het herdenkingsmonument aan de ingang, gebeeldhouwd door de Melse kunstenaar Jules Vits en geschonken door de oud-leerlingen. Bij die gelegenheid componeert en voert muziekleraar Emiel Hullebroeck de 'Cantate Jubilaire' uit.

Gedurende geheel W.O. I werd het college ten dele bezet door Duitse troepen, hier een troep soldaten, foto daterend uit 1916.

1914 Een breekpunt, zelfs een eindpunt voor een aantal zaken. Door de oorlog met de Duitsers en de bezetting keren de buitenlandse studenten niet meer terug. De hogere schoolafdelingen trekken geen leerlingen meer aan. Installaties worden vernield en geplunderd. De schitterende musea krijgen hun doodsteek.

1922 Pater Adolph Desmet wordt overste en stelt alles in het werk om het huis zijn oude roem terug te geven. Hij verbouwt slaapzalen, verbetert refters, keuken, klassen en verlichting. Hij vormt nieuwe studiekringen, zet de collegefeesten nieuwe luister bij en sticht "Revue Melliste", een maandelijks tijdschrift met allerlei informatie over het college en haar activiteiten. Hij is ook auteur van "Journal de Guerre", het boek dat het relaas van de oorlogsgebeurtenissen op het college en in de gemeente op de voet volgt.

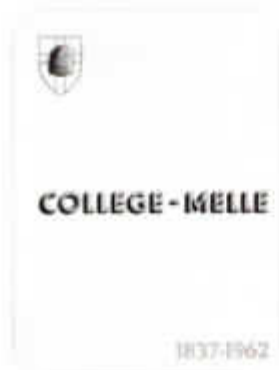
Inhuldiging van het memoriaal in de inkomhal van het college, dit ter herdenking van de oud-leerlingen gesneuveld tijdens Wereldoorlog I. In 1961 voegt men een gedenkplaat bij met de namen van de slachtoffers uit Wereldoorlog II.

1923 Op vraag van pater Overste komen een aantal zusters van Marke naar het college. Ze zullen huishoudelijk werk verrichten, instaan voor de verzorging van de internen en zieken (infirmierie), de slaapzaal van de kleinen in orde brengen. Ze nemen hun intrek in de bovengebouwen naast de serre. Na 77 jaar verlaten ze definitief Melle en keren terug naar hun klooster in Marke.

1929 Na grootse bouw- en verbouwingswerken beschikken alle leerlingen nu over een eigen kamer met stromend water en elektriciteit. Alleen de allerkleinsten moeten zich tevreden stellen met chambrettes.

1936 Voor het eerst verschijnt er een tweetalige palmares. Een jaar later komt er een Nederlandstalige Afdeling naast een Franstalige, die pas in 1946 definitief verdwijnt.

1937 Men viert het eeuwfeest van het college. De Dankmis wordt opgedragen door 5 oud-leerlingen. Camille Melloy houdt het sermoen en Mgr. Coppieters zingt het Te Deum. Tijdens de ontvangst op het gemeentehuis worden toespraken gehouden o.m. door burgemeester Jos Van De Vijvere, pater overste Stanislas, de voorzitter van de Oud-Mellistenbond Paul Quintin en Algemeen Overste Théophile De Paepe. De beiaard wordt als herinnering van deze herdenking geschonken.

1960 Moderne nieuwe gebouwen met 6 klassen worden voor de lagere afdeling opgetrokken op het einde van hun speelplaats naast de tuin. Dertig jaar later (1992) worden zeven nieuwe klassen en een sanitair blok met kleedkamers en douches aangebouwd aansluitend met de turnzaal.

1962 Herdenkingsjaar: 125 jaar college met ontvangst op het gemeentehuis en toespraken van burgemeester Henri de Potter d'Indoye, de voorzitter van de oud-leerlingenbond Emile Billen en vicaris-generaal van de congregatie E.P. Emmanuel De Vroye. Een nieuw overdekt

zwembad met beweegbare bodem, ontworpen door architect Eugène De Witte uit Wetteren wordt een primeur voor het college. In die periode verdwijnt ook de prachtige boomgaard en tuin langs de Schelde om plaats te maken voor nieuwe sport- en tennisvelden.

1970 Omstreeks die tijd worden er beslissend stappen gezet om de school van exclusief internaat om te bouwen tot een school voor internen en externen.

1980 Op de plaats, rechtover de serre, waar de moestuin zich bevond, worden 3 nieuwe klassen met polyvalent zaaltje gebouwd voor de allerkleinsten.

1986 Het college koopt de gronden van de spoorweg aan de overkant van de Brusselsesteenweg en legt er moderne sportvelden aan. 25 jaar later worden die verkocht om nieuwe gebouwen te financieren.

1987 Het college bestaat 150 jaar en dat wordt feestelijk herdacht met allerlei festiviteiten. Als blijvende herinnering schenken de oud-leerlingen het beeld "Joske" dat men op de binnenkoer plaatst. Het is van de hand van kunstenaar Jef Claerhout. Het verbeeldt een student, die mijmerend vooruit kijkt met de hand op een bijenkorf. De beiaard wordt hersteld en vernieuwd zodat zijn melodieën wederom klinken over Melle.

1991 De heer Fons Van den Eynden wordt de eerste lekendirecteur. Sinds 1959 is hij verbonden aan het college als licentiaat geschiedenis in de hogere klassen. Hij volgt E.P. Paul op die belast wordt met de reorganisatie van de Jozefietencolleges in België maar die zijn functie als algemeen studieperfect behoudt.

2000 Dit jaar wordt gekenmerkt met grote infrastructuurwerken op sportgebied. Op de plaats van het vroegere zwembad van 1863 bouwt men een ultramoderne sporthal. Het huidige zwembad krijgt een grondige renovatie om te voldoen aan de normen van Viarem i.v.m. veiligheid en hygiëne.

2002 Het college wordt als laatste middelbare school in Vlaanderen gemengd onder leiding van directeur Luc Vande Moortele. Het internaat blijft voorbehouden voor jongens.

2007 De serre wordt prachtig gerenoveerd en het naastliggend gebouw wordt omgevormd tot drie klassen.

Algemene ledenvergadering Heemkundige Vereniging De Gonde

Wanneer: woensdag 2 mei 2012 om 20 uur stipt

Plaats: BIB, Kruisstraat 2A te 9090 Melle

Programma:

Korte verslaggeving over de werking van het voorbije jaar en toelichting inzake de lopende projecten, dit door Daniël Lemmens, voorzitter.

Lezing: 'Geschiedenis op uw bord'

Wie van eten en koken houdt maar ook even de borden en potten opzij kan schuiven zal zeker graag komen luisteren naar

Leuke verhalen over het ontstaan van de naam van gerechten en voedingsmiddelen

Spreker met kennis van zaken is Dr. ir. Eric De Marteleire

Hij vertelt ons het verhaal over wat Ludwig Beethoven te maken heeft met een sachertaart, Venetiaanse hoertjes met tiramisu, een Engelse koningin met een aperitief etc. ... De herkomst van bepaalde gerechten wordt ook aangekaart zoals het verband van barbecue met Franse zeerovers uit de 16de eeuw. Hij onthult ook de relatie tussen alcohol en de prachtige ogen van Cleopatra ... Zeker en vast zullen we van de ene verbazing in de andere tuimelen, wat na deze avond op ons bord komt zal steeds vergezeld blijven met bijzonder interessante verhalen.

Ook niet-leden zijn welkom, de toegang is gratis en we presenteren als achterafje een lekker glaasje.

Info: 09.252.26.47 of info@degonde.be

Funerair Erfgoed Bijdrage 8 door Jan Olsen

Voor het binnengaan van de gemeentelijke begraafplaats bemerken we op onze rechterzijde een gemetseld **kapelletje dat is toegewijd aan O.-L.-Vrouw van Smarten**¹. De geschiedenis van devotioneel bouwwerkje gaat terug tot in 1715 toen een zekere mijnheer Hollebeke, de toenmalige heer van de heerlijkheid Ter Looven, het liet oprichten op het toen nog smalle pleintje vóór de Sint-Martinuskerk. In 1780 was het in een dusdanig slechte toestand verworpen dat een bewoner van het Dorpsplein, Gillis De Regge (...) een verzoekschrift richtte tot de markiezin douairière van Rode (vrouw van Ter Looven, ...) om het kapelletje te slopen en het beschilderd plaasteren beeld onder te brengen in een nieuw op te bouwen exemplaar aan een hoek van de voorgevel van zijn eigen woning. De douairière gaf haar toestemming en zo geschiedde wat werd gevraagd.

Dorpsplein/Melle, de rode peil wijst naar de gevel van de woning waarnaar het kapelletje eind de 18de eeuw werd overgeplaatst.

Mettertijd kwam het kapelletje in eigendom van de familie De Vos, van wie een sarcofaag als grafmonument zich vandaag nog bevindt op het 'oude' kerkhof langs het kerkgebouw². Leonardus Engelbertus De Vos zijn grootvader langs moederszijde was de genoemde Gillis De Regge.

Naar aanleiding van de vergroting van het Dorpsplein en de aanleg van de weg naar de nieuwe betonnen brug over de Schelde besloot de gemeenteraad op 17 mei 1956 het kapelletje te verplaatsen op zijn huidige locatie.

Het O.-L.-Vrouwkapelletje aan de ingang van de gemeentelijke begraafplaats.

Op initiatief van onze heemkundige vereniging, in samenwerking met de parochie Sint-Martinus en onder de auspiciën van het gemeentebestuur en de gemeentelijke cultuurraad werd in het voorjaar van 1987 een wedstrijd uitgeschreven ten einde een nieuw beeld te verkrijgen³. Een jury bestaande uit E.H. Alfons Callebaut (toenmalig kapelaan verbonden aan de Sint-Martinusparochie), Remi De Vis (toenmalig schepen van cultuur), E.H. Jan Ghekiere (toenmalig conservator van het Museum voor Moderne Religieuze Kunst te Oostende), E.H. Peter Schmidt (professor aan het Groot-Seminarie te Gent) en Jan Olsen (als vertegenwoordiger van de Heemkundige Vereniging De Gonde) verkoos op 15 juni van voornoemd jaar om het ontwerp van de Bellemse beeldhouwer Georges Leenknecht te laten uitvoeren. Het modern ogend kunstwerk gemaakt uit klei werd gebakken in de reconstructie van een staande Romeinse aardewerkoven die onze heemkundige vereniging in samenwerking met o.a. het Gemeentelijk Museum en Tjok Dessauvage (een telg uit de top van wat Vlaanderen aan keramisten te bieden had en heeft) had opgebouwd als archeologisch experiment en liet functioneren gedurende het weekend van de zomerkermis te Melle. Op Allerheiligendag, vijftienvijftig jaar terug werd dan dit beeld met de nodige luister geplaatst in het kapelletje. Het oude beeld (zie ook foto), bestaande uit twee delen, werd ondergebracht in het reservedepot van het Gemeentelijk Museum.

¹ De zeven smarten van Maria zijn: Simeon voorspelt Maria's lijden, Maria vlucht met Jozef en het kind naar Egypte, de twaalfjarige Jezus blijft achter in de tempel, Jezus draagt zijn kruis, Jezus wordt gekruisigd, Jezus wordt van het kruis afgenomen en Jezus wordt in het graf gelegd.

² Zie De Gonde, jg. 38 (2010) nr. 4, p. 13 e.v.

³ Zie De Gonde, jg. 15 (1987) nr. 27, p. 59 e.v.

Eens het hekken van de ingang van de begraafplaats voorbij ontwaren we aan onze linkerkzijde het lijkenhuisje, vandaag wordt het nog uiterst zelden gebruikt, enkel nog wanneer men te maken heeft met een nog niet geïdentificeerde dode persoon. Aan de zijgevel ervan hangt een **gedenksteen ter ere van alle overleden leden van de Koninklijke Muziekmaatschappij Sint-Cecilia** van Melle, het werd ontworpen door de bekende Melse architect Piet De Vloed.

Ingang dodenhuisje

Zicht binnenin het dodenhuisje.

Gedenkplaat voor de overleden leden van de Koninklijke Muziekmaatschappij Sint-Cecilia.

Zijkant van het dodenhuisje aan de ingang van de gemeentelijke begraafplaats.

Bij het betreden van de begraafplaats lopen we pal op een merkwaardig grafmonumentje dat oorspronkelijk op het kerkhof aan de Sint-Martinuskerk stond en in 1968, naar aanleiding van de vergroting van het Dorpsplein, op initiatief van de toenmalige burgemeester, Henri de Potter d'Indoye van vernietiging werd gered. **Het monumentje herinnert ons aan het overlijden van Maria Ghislena Van Tieghem** (weduwe van Henricus Dessenis), zij werd geboren op 8 november 1847 te Meulebeke (West-Vlaanderen) en overleed op 25 mei 1909 in het Psychiatrisch Centrum Caritas dat pas een jaar eerder haar nieuwe gebouwen te Melle in gebruik had genomen. Maria Van Tieghem was de moeder van kunstschilder Alfons Dessenis, die deel uitmaakte van zowel de eerste als de tweede groep Latemse schilders⁴. Over wie er begraven lag deden er indertijd in onze gemeente de meeste uiteenlopende en fantasievolle verhalen de ronde.

Het grafmonument van Maria Van Tieghem.

Wat verder op onze linkerkzijde, aan de omheiningmuur, naast de toegangspoort van het magazijn behorende tot de technische diensten van de begraafplaats, is eveneens **een stenen gedenkplaat bevestigd ter nagedachtenis van overleden leden van het korps van de Melse vrijwillige brandweer** (dat in 1943 haar ontstaan vond). Volgende namen zijn er op vermeld:

⁴ Zie De Gonde, jg. 20 (1994) nr. 3-4, p. 9 e.v.

De Nys Edgard (+ 1975), De Meyer Georges (+ 1958), Verzele Robert (+ 1960), De Smet Aurèle (+ 1961), De Moor Leon (+ 1961), Dammekens Marcel (+ 1964), Bogaert Marcel (+ 1965), De Meyer Gaston (+ 1966), Langerock André (+ 1968), Aelterman Edgard (+ 1970), De Pryck Fernand (+ 1973), Van De Sompel Alfons (+ 1974), Van Anderlecht Emiel (+ 1975), Van Gansberghe Gerard (+ 1979), Schiettecatte Michel (+ 1982), De Moor Albert (+ 1982), Rouckhout Hubert (1984), Schiettecat Willy (+ 1987), De Meyer Leopold (+ 1988), Monsaert André (+ 1989), Allart Octaaf (+ 1990), Vandenhende Etienne (+ 1990), De Pauw Remi (+ 1991), Dhondt Gaston (+ 1995), De Winne Albert (+ 1996), Festraets Yvonne (+ 1997), De Vetter Georges (+ 2000), De Smet Emiel (+ 2001), Vandenhede Walter (+ 2002), Van Den Berghe Jozef (+ 2004), De Clercq Etienne (+ 20), Hulstaert Albert (+ 2008) en Van Imschoot Jozef (+ 2010). Straks komt daar nog de naam bij van Robert De Meulemeester, die onlangs overleed.

Gedenkplaat voor de overleden Melse brandweerlieden.

Op onze rechterzijde bevindt zich het qua vorm eenvoudig **monument in 1916 opgericht** op initiatief van de toenmalige gemeenteraad en oorspronkelijk ter ere van en **ter nagedachtenis van de bij het begin van Wereldoorlog I te Melle gesneuvelde soldaten**. Het betreft hier een werk van de Melse beeldhouwer Jules Vits (1868-1935), die op dat moment ook in de gemeenteraad zitting had. In de onmiddellijke omgeving bevinden zich ook de grafstenen⁵ van de in begin oktober 1914 gesneuvelde Franse Vlootfuseliers, die in de gevechten tegen de Duitse invaller in onze gemeente hun leven lieten. Over geheel dit gebeuren schreef Oscar De Backer destijds in ons tijdschrift een uitgebreide bijdrage⁶. Over twee jaar, namelijk in 2014, bij de herdenking van het begin van die eerste grote oorlog, dan 100 jaar geleden, zullen wij opnieuw de nodige aandacht aan deze schrikkelijke gebeurtenis wijden.

In vak A bevindt zich de laatste rustplaats van het echtpaar **Edmond Raes** (° te Wetteren op 7 oktober 1898) en **Maria De Pryck** (° Melle 8 juni 1896). Zij waren te Melle gehuwd op 24 november 1920 en woonden in de Merelbekastraat. In augustus 1937 was het gezin verhuisd naar de nabijgelegen Sint-Jozefstraat op Merelbeke-Flora. **Beiden werden zoals vele anderen dodelijk getroffen naar aanleiding van de bombardementen door de geallieerden op Merelbekestation en brede omgeving op 10 april 1944.** Op hun grafsteen is een bronzen halfverheven beeldhouwwerkje aangebracht met de beeltenis van een wenende Christus, deze komt uit het atelier van Sylvain Norga (van wie wel meerdere stukken te zien zijn op onze gemeentelijke begraafplaats). Deze Sylvain Norga (1892-1968) studeerde eerst aan de kunstacademie van Oudenaarde en later aan deze te Gent. Zoals de Melse beeldhouwer Jules Vits liep hij ook een tijd lang stage in het atelier van de beeldhouwer Alois De Beule. Hij werkte nadien in het atelier van Ernest Salu te Laken (deze is vandaag de locatie waar de vereniging voor funerair erfgoed Epitaaf gevestigd is. Tijdens zijn leertijd ontdekte hij dat er behoefte bestond aan betaalbare en duurzame grafdecoraties. Aldus startte hij met eigen bedrijvigheden in die zin, eerst nog in een werkplaats te Brussel, later te Etikhove⁷. Het was een schot in de roos.

Bronzen sierstuk afkomstig uit het atelier van Sylvain Norga.

⁵ Deze negen grafstenen werden uit blauwe steen vervaardigd door de Melse beeldhouwer Jules Vits naar we konden lezen in een boekhoudkundig document van zijn hand, hij ontving per steen 220 BEF in juli 1925.
⁶ Oscar De Backer in De Gonde, jg. 22 (1994) nr. 3-4, p. 7 e.v.
⁷ Zie ook een bijdrage van Anne-Mie Havermans in het boek "Schoonselhof nu! Een eigentijdse visie op de Antwerpse necropool", uitgegeven door de Erfgoedcel Antwerpen in 2005.

Eveneens in vak A (nr. 14) vinden we **het grafmonument van een oud-strijder uit Wereldoorlog I**, namelijk deze van **Emiel Leyman** (voerman van beroep). Hij werd geboren te Mater (Zuid-Oost-Vlaanderen) op 25 februari 1896 (als zoon van Hendrik en Maria Emma De Cock) en overleed in de D'Haenestraat te Heusden (gedeelte dat parochiaal behoorde tot de Sint-Martinusparochie / Melle) op 17 augustus 1932. Emiel Leyman was gehuwd te Heusden op 12 januari 1921 met Odile Praet, zij zag het levenslicht te Heusden (H. Kruisparochie) op 16 april 1889 als dochter van Theophilus en Leonie De Loose (beide ouders waren afkomstig uit hetzelfde Heusden). Het rechtopstaande arduinen deel van het grafmonument met een Keltisch kruis doet ons denken aan de heldenkruisjes uit die 'eerste grote oorlog', deze waren ontworpen door de gekende Joe English (zoon van een Ierse vader en een Vlaamse moeder). Daarop is het embleem van de V.O.S. (Vlaamse Oud-Strijders) aangebracht, een vereniging ontstaan na Wereldoorlog I die o.a. de stoffelijke belangen van de oud-strijders verdedigde. Ook de jaartallen 1914 en 1918 zijn erin gegraveerd. We bemerken er tevens de afbeelding van een vogel en vermoeden dat het hier gaat over een stormvogel, een verwijzing naar de uitroep "Vliegt de blauwvoet, storm op zee!", gebruikt door o.a. Albrecht Rodenbach eind de 19de eeuw die zijn mosterd haalde uit het boek 'De kerels van Vlaanderen' (een ridderverhaal dat zich afspeelde in het middeleeuwse Brugge en circa 1870 geschreven werd door Hendrik Conscience). Binnenin het voornoemde kruis lezen we in kruisvorm opgesteld de afkortingen AVV en VVK, wat uiteraard staat voor Alles Voor Vlaanderen en Vlaanderen voor Kristus, deze uitroep werd een eerste maal gelanceerd door de Vlaamsgezinde priester Frans Drijvers in een nummer van het Mechelse studententijdschrift 'de Student' in 1881 en prijkt manifest op zowel de eerste Dzertoren (1930) als op deze van na Wereldoorlog II.

Het grafmonument van de gewezen frontsoldaat uit W.O. I, Emiel Leyman.

Detail van het kruis met de ingegraveerde letters A.V.V.-V.V.K.

Detail met het embleem van de V.O.S. en de stormvogel.

Project "Voetschrapers te Melle"

In het kader van het vastleggen in beeld en woord van wat we kunnen onderbrengen bij de kleine erfgoedelementen te Melle, maakt ons medelid Michel De Paepe momenteel een fotoreportage over wat ons nog plaatselijk rest aan "voetschrapers". Deze kleine en vroeger, toen de openbare wegen er nog niet zo netjes bijlagen, zeker heel nuttige onderdeeljes in vele woninggevels dreigen volledig te verdwijnen, velen weten vaak al lang niet meer tot wat het diende. Op termijn geven we daar een gepaste brochure over uit, bestaande uit het aangereikte fotomateriaal, enige achtergrondinformatie en wat speels en ander poëtisch werk van onze huisdichter Norbert De Meyer.

Mocht u zelf ook nog een voetschraper te Melle of te Gontrode weten steken in een woninggevel, laat niet na ons dit te melden!

Twintig jaar geleden

door Jan Olsen

We schrijven woensdag **18 maart 1992**, 12.20 uur, we zaten zoals elke middag rustig wat boterhammen te verorberen, thuis, in de keuken, toen nog in Brugstraat. Een knal en een schok die door de vloer heen zeer goed voelbaar was. Ogenblikkelijk dachten we aan een ontploffing in de onmiddellijke omgeving. Door het raam ontwaarden we een donkere, zware en grote rookpluim. We snelden naar buiten richting Scheldedijk. Het wateroppervlakte van de stroom brandde van aan de betonnen brug tot aan de achterliggende terreinen van het College van de Paters Jozefieten. Op het eerste moment dachten we dat er een binnenschip in brand was gevlogen; toen de meeste rook was verdwenen zagen we pas dat de betonnen brug, van het Magnetype⁸, ooit geroemd als een van de parels aan Melle haar kroon, was ingestort. Nog wat later ontwaarden we een tot wrak verworven tankwagen. Van de brandweer vernamen we dat dit drama jammer genoeg ook een dodelijk slachtoffer telde, namelijk de chauffeur, Luk Ruyseveldt. Mocht het ongeluk zich een half uurtje voordien hebben voorgedaan, dan waren er behoorlijk wat meer slachtoffers geweest, vooral dan schoolkinderen die huiswaarts keerden.

Deze dramatische gebeurtenis werd uitgebreid in de geschreven en de audio-visuele pers behandeld.

Van de bouw van die betonnen brug, daterend uit **1956**, heeft onze heemkundige vereniging een unieke documentaire filmopname, bij gelegenheid zullen we het niet nalaten deze nog een keer aan het publiek te vertonen.

Op **23 maart 1992** reeds was een veerdienst georganiseerd die de bewoners van over de Schelde, uit Heusden, op een snelle manier de gelegenheid gaven naar Melle te komen, we denken hierbij o.a. aan de vele leerlingen die in onze gemeente school liepen. Nog geen maand later (**15 april 1992**) plaatste het 11de geniebataljon van het Belgisch leger, gekazerneerd te Burcht, een noodbrug voor voetgangers en fietsers over de Schelde, dit ter hoogte van de Pontstraat.

Een jaar later, op **15 september 1993**, werd in alle stilte de nieuwe ijzeren brug (gebouwd door de firma Iemants), volledig opengesteld voor alle verkeer. Een toonbeeld mogen we zeggen van het hoe snel en efficiënt de samenwerking kan lopen tussen overheden, openbare diensten en private ondernemingen dit met het oog op het wegnemen van de gevolgen van een dramatische gebeurtenis.

Wie over de onderscheiden bruggen over de Schelde meer wenst te lezen kan terecht in ons tijdschrift De Gonde, jaargang 21 (1993), nr. 2-3, p. 33 en volgende.

Plaatsing van de Baileybrug op woensdag 15 april 1992, foto genomen door Manuel Debruyne van op de Scheldeoever te Heusden, aan de overzijde van de Pontstraat.

Het veer, in gebruik genomen op 23 maart 1992, foto genomen door Manuel Debruyne van op de Scheldeoever te Melle.

⁸ Gustave Magnel (Essen 1889 – Gent 1955) was een burgerlijk bouwkundig ingenieur, vanaf 1922 gaf hij les over de praktijk van de berekening van gewapend beton aan de universiteit te Gent. Hij stichtte er ook een laboratorium voor de studie van o.a. voorgespannen gewapend beton, op basis van dat laatste werd de brug over de Schelde te Melle in 1956 gebouwd.

Zicht op de betonnen brug (1956) over de Schelde.

De baileybrug over de Schelde na de plaatsing.

De op 18 maart 1992 ingestorte brug over de Schelde.

Stalen brug over de Schelde (1993).

IN HET VOORBIJGAAN

Sorteren?
We kunnen het
toch proberen!

door Norbert De Meyer

'Hé, meneer!'

De winter lag griepiger in bed en kabbelde dan maar verder alsof hij er nooit was geweest. Het miezerde. De hemel hing veel te laag. Had ik gewild, ik kon hem zo aanraken. Maar ik wilde niet. Ik was te lusteloos in dit jungleweer. In dergelijke omstandigheden ben ik nooit alert. Mijn zintuigen staan dan zinloos langs de kant geparkeerd. Laat staan dat ik gehoor geef als iemand mij roept, of was die uithaal niet voor mij bedoeld?

'Hé, meneer!'

Verschrikt keek ik naar het laatst weggegooide stuk hout. Had iemand me erop betrapt dat ik het in de verkeerde container had gekieperd? Maar nee, de zwarte letters op het okergele bord logen niet, ze maakten me erop attent dat in deze container alleen 'houtafval' hoorde.

Ik draaide me om en keek recht in de lijkige blik van een ietwat oudere vrouw van onbestemde leeftijd. Veel te chique uitgedost voor deze betonnen woestijn waar alleen afval thuis hoorde. En daar hoorde deze dame vooralsnog niet bij, want ze had nog iets meisjesachtigs over zich waar ik me geen raad mee wist. Haar parfum was bijna zichtbaar en vloekte in deze opeengepakte rotzooi.

'Weet jij waar ik dit ding kwijt raak?' zong ze.

Haar grijze ogen keken me spottend aan. Ik voelde me onzeker in haar onmiddellijke nabijheid, ze had iets superieurs, zoals eeuwen geleden ons buurmeisje waar de jongens zich uit de naad voor liepen en zij ten langen leste met een vreemde luis aan de haal ging.

Beduusd staarde ik naar het ding, zijnde een tafeltje met stalen pootjes en een glazen blad erop dat ze voor haar borsten ophield. Een aftands ding uit de jaren zestig van vorige eeuw, dat tafeltje. Misschien waren dergelijke dingen in deze sombere crisistijden wel goud waard. Ik gokte er maar op los.

'Ik zou het niet weten, mevrouw, ik werk hier niet', antwoordde ik met een verontschuldigd schouderophalen.

Zag ik er in mijn verlepte broek en mijn afgedragen frak uit als een opzichter van het containerpark?

'Is dat nu ijzer of glas? Ik twijfel eraan, hoor', zei ze veel te luid, de mond fronsend ten teken dat ze er aan gewend was om met een vingerknip op haar wenken te worden bediend.

Ik verbeeldde me dat ze ergens in een verpauperd kasteeltje woonde, verscholen tussen verwilderde, bejaarde bomen of achter een wirwar van struikgewas. Een huis dat al jaren zijn beste tijd had gehad. Als een natte hond schudde ik die beelden van me af. Ze stond hier zo² moederziel alleen met dat glazen blad met ijzeren frame. Ik vermoedde dat ze hier misschien voor het eerst en tevens voor het laatst een voet had gezet op deze voor haar doen inferieure omgeving.

'Vraag het eens aan...' probeerde ik zo onverschillig mogelijk om tijd te winnen, intussen met mijn ogen de hulp inroepend van onderlegd personeel dat in geen velden te bespeuren viel.

Het betonnen plein zag er op die godvergeten doordeweekse dinsdagvoormiddag desolaat uit. Tussen de kier van twee containers waarin ondermeer papier en karton zielig lag te verschrompelen, zag ik hoe een in overall uitgedoste kerel aan de slagboom die de toegang tot het domein markeerde stond te frunniken.

'Vraag het straks eens aan die man ginder', zei ik met een schoolmeestervingertje naar de druk met de slagboomtechniek in de weer zijnde opzichter.

'Oké, bedankt', knikte ze me met een spaarzame glimlach toe. Ze keek niet eens achterom, maar tuitte haar lippen alsof ze me een zoen wou geven, maar bedacht zich in een handomdraai.

Voor het eerst viel me het geraas op van de bovendijks gelegen snelweg. Als mieren op weg naar hun nest gleed in de verte boven mijn hoofd de ene vrachtauto na de andere voorbij op de nooit

zwijgende snelweg, wiegelend, schommelend, strak in het gelid. Allemaal met één doel: zo snel mogelijk op hun bestemming geraken.

Ik liep naar de opstaande deur van mijn wagen waarin nog het een en ander lag te wachten om in een van die enorme vaalgroene containerkisten te worden gemikt, gesmeten of gegooid. Met nog een laatste spaander hout sjokte ik de wiebelende metalen trap op die voor een ervan stond geparkeerd. Het geraamte geleek op een afgedankte vliegtuigtrap, waarvan de bovenste trede een flukse inkijk bood in de ingewanden van het gevaarte. Ik herinner me er ooit een halve keuken in te hebben gedropt en het verbaasd me nog steeds dat ik niet hupsakee naar beneden ben gedonderd. Hoe ordentelijk geconstrueerd en al bij al netjes ons afvalpark erbij ligt, dacht ik, met

een oplossing voor alles wat onze verkwistende wereld ooit had voortgebracht en waar de mensheid plots geen raad mee wist. Of geen zin meer in had. De restanten van een bomvolle zolder, volgepropte garages en uitpuilende tuinhuisen die als de wederweerga van onder de ogen moest. Een wereld zonder containerpark leek onleefbaar. Op gezette tijden maak ook ik van mijn hart een steen en verlos ik me van ongebruikte en, begot, waardeloze spullen die ik nooit meer ter hand zou nemen en die uiteindelijk hier een laatste rustplaats vinden. In wat voor rommelmaatschappij zijn we beland, mijmerde ik met een handvol

hard plastic in de armen, want zelfs daar was een apart plaatsje voor gereserveerd op dit afvalkerkhof. Hoogst uitzonderlijk belanden sommige spulletjes in het vagevuur, zijnde een container met spulletjes bestemd voor de kringloopwinkel: die wiebelende stoel waar al generaties lang op gesakkerd werd, of bedovergrootvaders nachtkastje met gedraaide poten dat heel misschien een zevenendertigste leven tegemoet gaat.

Wat deden mensen daar vroeger mee? In de fik steken? Sluikstorten? Overal te lande steeg vooral in volle zomer hier en daar een rookpluim hemelwaarts en zelfs een autoband en een bus vuile olie gingen fluks de brandstapel op. Als kind zag ik mijn vader in een met zweetvlekken besmeurd aftands hemd de laatste root patatten uit de zware aarde schoffelen, het loof op een hoop bijeen rieken en er een brandende lucifer onder steken. Wij sprongen als gekken door de rookkolom, zwiepten de her en der vergeten krielpatattjes in de laaiende vlammenzee om ze veel later uit de as te vissen, zwartgeblakerd en oneetbaar. Wij stonken uren in de wind naar rook en zagen een tijdlang geen steek voor de ogen, verschroeid als ze waren door de intense hitte. Van de nood een

deugd makend, gooide vader wat her en der opgescharrelde brol, waar we al jaren over struikelden, in de vuurzee. Omdat zo iets niet langer kan vanuit milieu- en veiligheidsstandpunt werden containerparken uit de grond gestampt. Proper, zindelijk als een verschoonde luier. Bewustmakingscampagnes genoeg om ons in te pepen dat het verstandiger is het afval te laten recyclen, zodat weer anderen er hun boterham mee verdienen.

Door al dat gekonkelfoes in mijn hoofd was ik de vrouw helemaal uit het oog (en uit het hart) verloren.

'Dat is toch wat met sommige mensen, hé meneer', hoorde ik de opzichter van al dat opgestapelde vuilnis achter mijn rug mompelen. 'Ga eens uit de weg', waarschuwde hij.

Ik draaide me om en zag nog net hoe hij het tafeltje bij de stalen poten beetpakte, als een Olympische hamerslingeraar uithaalde en het ding met een gracieuze boog bij het 'grof vuil' kieperde. Grof vuil, dat ik daar niet aan had gedacht. Daar kon je waarschijnlijk alles kwijt wat niet in een van die andere immense bakken hoorde.

'Zo', sprak de man vergenoegd na gedane arbeid, 'opgeruimd staat netjes, hé.'

Waarom zou ik hem tegen de haren in strijken? Ik heb een toenemende bewondering gekregen voor deze goedlachse man en zijn vriendelijke kompanen, altijd in de weer om andermans teveel een geschikt plaatsje te geven.

'Tuuu-uuu-uuu-uuut.'

De claxonstoot klonk hees, alsof de wagen waaruit hij werd opgehoest een keelontsteking had. Het vrouwtje stak een zwaar beringde vinger uit het raampje en zoefde kousenvoetend met haar van alle rommel ontkleedde terreinwagen het plein af. Haar auto nu gevuld met weemoed, dat ze nergens kwijt zou raken. Het was haar toch niet te min om zelf de handen uit de mouwen te steken. Ze krulde haar mondhoeken, ik glimlachte spaarzaam en de man in de overall zag er content uit. Mooi zo. Wat fijn dat er containerparken zijn.

Oorlogsjournaal 1914 -1918 van het 'Maison de Melle' (Deel 11) vertaling door Paul Van Caeneghem

Juli 1917

Zaterdag 7 juli. In de nacht van vrijdag op zaterdag hernemen de vliegtuigen hun dodelijk spel. Wij worden wakker door het lawaai van de schrapnells die boven het college kraken. De kanonade is intens en maakt grote indruk op de leerlingen. Sommigen hebben angst, een aantal kleintjes weent. Er is iets sinister aan de grote stilte van de slaapzaal, verstoord door het ontploffen van de obussen, het gefluit van de schrapnells, het flitsen van de schijnwerpers en het doffe geloei van de bommen. Deze hebben negen kuilen geslagen in het kleine bos achter de hoeve van Coucke⁹. Gelukkig zijn er geen slachtoffers.

Woensdag 11 juli. Opnieuw doen de aanvallen van de vliegtuigen ons opspringen. Broeder portier komt mededelen dat de kelder klaar is. Buiten raast het geweld. Het gefluit van de schrapnells doet denken aan een wind van december. De hemel wordt verlicht door de stralen van de schijnwerpers: fragmenten van obussen glijden over onze dakpannen. Bij het horen van dit lawaai stormen een aantal leerlingen weg uit hun slaapruidten. Daar staan ze, de enen blootsvoets, de anderen half gekleed. Zij babbelen erop los, blij hun indrukken kwijt te raken. De aanval blijft duren van één tot twee 's morgens. Dan keren kalmte en rust terug. Wij vernemen dat drie bommen op Kwatrecht zijn gevallen.

Zaterdag 21 juli. Vakantie en sluiting van het college. Alle leerlingen vertrekken. Het huis is leeg ... tot wanneer? (Een interessant detail: de laatste drie weken hebben de leerlingen zich voor het avondmaal tevreden gesteld met rijst en kersen! Zij waren er nochtans niet minder gezond om. Gedurende het hele jaar was er niet een enkele zieke.)

Maandag 23 juli. De soldaten plunderen de boomgaard. Zij rukken aan de takken en vernietigen bomen. Ondanks tussenkomst van de officieren regeert de ordeloosheid.

Zondag 29 juli. Tijdens de mis van halfzeven, zijn er, op het moment van de communie, plotse geweldige ontploffingen te horen. Zij komen van zo dichtbij dat wij denken dat de gebouwen van de groten getroffen zijn. Dan blijkt dat een bom het Soldatenheim (oud huis Guddorf) getroffen heeft en er het dak heeft afgerukt. Een paar soldaten werden gewond.

Augustus 1917

Vrijdag 17 augustus. Eerwaarde heer Superior heeft zijn raad bijeengeroepen om de kwestie van een externaat te onderzoeken. Gedateerd op 18 augustus wordt een omzendbrief verstuurd. Daarin wordt de heropening van het college vastgelegd op 10 september onder het regiem van externaat. De prijs hiervoor zal 100 frank bedragen per termijn.

Zondag 19 augustus. Om 10u.30 's avonds ontvangt Melle opnieuw een bezoek van vliegtuigen. Wij schuilen in de kelder waar enkele Duitsers zich bij ons voegen. Talrijke bommen vallen op de

⁹ Het betreft hier de hoeve waar **landbouwer Jan Coucke** (* te Markegem 7 maart 1869 en gehuwd te Meulebeke in 1892 met Marie Dobbels, * te Meulebeke op 9 augustus 1869), hij was met zijn gezin in 1908 vanuit Aarsele naar Melle komen wonen, het koppel had tien kinderen. Ze verhuisden in 1919 naar Tielt. De hoevegebouwen bevonden zich in de onmiddellijke omgeving van het kasteel Ter Camere in de Kalverhagestraat (mogelijks deze die aan dit goed waar Leon van Pottelsberghe de la Potterie en zijn familie toen woonden, deze laatste was van 1912 tot 1921 burgemeester te Melle, dus ook in de periode van Wereldoorlog I.).

omgeving en op Gent. De aanval heeft tot ongeveer één uur 's morgens voortgeduurd met momenten van rust en opflakking.

September 1917

Maandag 10 september. Terugkeer van alle leerlingen zonder uitzondering. Nadat de team van 8u.30 het contingent van Gent heeft aangevoerd trekken wij naar de kapel voor het "Veni Creator"¹⁰.

November 1917

Dinsdag 13 november. De situatie verergert: bezoeken van officieren resulteren in het bevel de speelplaats en omliggende gebouwen van de groten te ontruimen. Gezien wij dus geen speelplaats meer hebben wordt er gewandeld op de steenweg. De lessen gaan door in de overgebleven lokalen: de vroegere Retorika, de klas van 1ste handel en de twee klassen rond de binnenkoer.

Dinsdag 27 november. Op 25 november is een bevel tot sluiting van colleges en scholen verschenen. Motie en voorwendsel: het gebrek aan brandstof. Wij dienen een aanvraag in tot verder functioneren. Wij hebben immers genoeg brandstof om de termijn zonder moeilijkheden af te sluiten.

December 1917

Woensdag 5 december. Het antwoord op ons verzoek is negatief, in een document getekend door von Wick.

Vrijdag 7 december. Het college wordt gesloten.

Donderdag 13 december. Aan generaal Sixt von Arnim wordt een verzoek gericht met de vraag het Huis van Melle te handhaven als college.

Maandag 24 december. Alle slaapzalen worden leeggemaakt onder leiding van de bijzonder brutale commandant van het "Rekrüten Depot". Het meubliar wordt opgestapeld op zolder. De schade is aanzienlijk.

Zaterdag 29 december. Tijdens een onderhoud met Rittmeister Görschen belooft deze tussen te komen bij de legerleiding met de vraag de lessen te mogen hernemen na Kerstdag.

(wordt vervolgd ...)

¹⁰ **Veni Creator** = Kom Schepper (een lied als smeekbede, dat vaak in de kerk werd gezongen na Pinksteren).

Davidfonds Oosterzele, in samenwerking met het
Heemkundig Genootschap Land van Rode
nodigt U uit op de voordracht
NACHT VAN DE GESCHIEDENIS
'Jenever of Karnemelk'
of de Geschiedenis van de Oosterzeelse stokerijen
door Dhr. Lucien DE SMET
Voorzitter Heemkundig Genootschap Land van Rode

Op dinsdag, 20 maart 2012 om 20 uur
in de Stokerij Van Damme, Issegem 2, Balegem

Sinds 1830 (onafhankelijkheid van België) waren de landbouwstokerijen in opmars. Zo werden in bijna elk dorp jeneverstokerijen opgericht. Zo ook in de verschillende deelgemeenten van Oosterzele. Stokerij Van Damme, Van De Velde, Thienpont, Pierre Jean Janssens, ... allen verdwenen op één uitzondering na. Wij zijn er te gast en worden er verwend op ...

Inkom: Leden 5 Euro

Niet-leden 7 Euro

Activiteiten in Munte:

Zondag 1 april 2012: 15° Palmpaasfeest

- 11u: concert in de Sint-Bonifatiuskerk met Norbert Detaeye
- 15u: lentewandeling en ezeltjesuitstap. Start Munteplein.

zondag 22 april 2012: Erfgoeddag

- OC Munte : tentoonstelling 'Hleden in de sport in Merelbeke, Munte, Lemberge, Bottelare, Schelderode en Melsen' 10u tot 18u

zondag 6 mei 2012: 11° Reuzenmeifeest

van 14u tot 18u

De reuzen van het Land van Rode heersen over het Munteplein.

Tentoonstellingen :

- Van wieg tot rouw
- Reuzen van het Land van Rode
- Helden in de Sport in Groot Merelbeke
- 1ste Streekmarkt 'Haal het beste uit het Land van Rode'
- randanimatie: ambachten, fanfares,...

zondag 3 juni : Openkerkendag

10u tot 18u

- Sint-Bonifatiuskerk: tetoonstelling : 'Van wieg tot rouw'

Info: De Muntenaar p.a. Jos Ottermans, Torrekenstraat 48, 9820 Munte-Merelbeke 09 362 70 43 gsm 0475856356 e-mail: jobeka@skynet.be

INHOUDSTAFEL

Woord vooraf	1
De Gonde 40 ^{ste} jaargang	2
Erfgoeddag	5
Nieuws	6
175 jaar Jozefieten in Melle en de relatie van onze gemeente met het college.	7
Algemene ledenvergadering Heemkundige Vereniging De Gonde	12
Funerair Erfgoed Bijdrage 8	13
Twintig jaar geleden	17
In het voorbijgaan: Sorteren? We kunnen het toch proberen!	19
Oorlogsjournaal 1914-1918 van het 'Maison de Melle' (Deel 11)	21

Werkten mee aan de realisatie van dit nummer

- Norbert De Meyer
- Xavier De Schryver (foto)
- Daniël Lemmens
- Jan Olsen
- Paul Van Caeneghem
- Françoise Verhoosele (opmaak)

druk GREG@L-COPY

GEMEENTELIJK MUSEUM, ARCHIEF & DOCUMENTATIECENTRUM MELLE

Openingsuren Gemeentelijk Archief & Documentatiecentrum

Maandag	08.30 tot 12.00 uur	13.30 tot 17.00 uur
Dinsdag	08.30 tot 12.00 uur	13.30 tot 17.00 uur
Woensdag	08.30 tot 12.00 uur	13.30 tot 17.00 uur
Zaterdag	09.00 tot 12.00 uur	(enkel op de 2de en 4de van de maand open)

Gesloten op donder-, vrij-, zon- en feestdagen
en tijdens de maanden juli en augustus.

Gemeentelijk Museum: enkel op afspraak

SLUITINGSDAGEN LEESZAAL GEMEENTELIJK ARCHIEF EN DOCUMENTATIECENTRUM VOOR HET JAAR 2012

maandag 9 april (Paasmaandag)
 maandag 30 april en dinsdag 1 mei (feest van de arbeid)
 zaterdag 26 mei t.e.m. maandag 28 mei (Pinksterweekend)
 geheel de maanden juli en augustus
 zaterdag 10 november (n.a.v. zondag 11 november)
 zaterdag 22 december 2012 t.e.m. woensdag 2 januari 2013 (kerst- en
 nieuwjaarsperiode)

Brusselsesteenweg, 393-395—9090 Melle

☎ 09 252 26 47 ✉ museum.melle@skynet.be <http://www.degonde.be/>